

مردم را به فکر خود دعوت کردن، همان رژیم ارباب و رعیتی فکری و فرهنگی است

متن پیام حضرت آیت الله العظمی جوادى آملی خطاب به اساتید حوزه های علمیه در نخستین اجلاس اساتید حوزه های علمیه استان تهران بدین شرح است:

حضرت آیت الله جوادى آملی با بیان آیه شریفه (ما كان ليشتر أن يؤتية الله الكتاب والحكم والنبوّة ثم يقول للناس كونوا عباداً لى من دون الله و لكن كونوا ربّانيين بما كنتم تعلمون الكتاب و بما كنتم تدرسون)، تصریح کرد: اگر استادی به این فکر باشد که شاگرد را به فکر خودش دعوت کند این یک رژیم ارباب و رعیتی کاذب و فاسد است. متن پیام حضرت آیت الله العظمی جوادى آملی خطاب به اساتید حوزه های علمیه در نخستین اجلاس اساتید حوزه های علمیه استان تهران بدین شرح است:

* محور اصلی تدریس و تألیفات آیه محکمه، فریضه عادلانه و سنت قائمه باشد

شما اساتید بزرگوار مستحضرید که باید درباره دو عنصر محوری بیش از دیگران تلاش و کوشش کنید: یکی اینکه آن دینی که به ما فرمود: «طلب العلم فریضة» به ما فرمود چه بخوانید. درست است طلب علم، فریضه است اما به صورت حصر آن طوری که مرحوم کلینی نقل کرد حضرت فرمود: «انما العلم ثلاثة» آیه محکمه است و فریضه عادلانه است و سنت قائمه. با یک تفاوت مختصر. محور اصلی تدریس و تألیف و ارشاداتان آیه محکمه باشد، فریضه عادلانه و سنت قائمه. معارف اعتقادی باشد، مسائل فقهی باشد، اخلاقی باشد و حقوقی تا به دستور حضرت عمل شود چون سایر علوم و بخش های دیگر به همین عناصر محوری برمی گردد.

* هر کسی در علم و عمل موفق تر بود خدمتگزاری اش نسبت به جامعه و امت اسلامی بیشتر است

مطلب دوم آن است که رژیم ارباب و رعیتی به هر صورت و شکلی که ارائه شود یک رژیم باطلی است، کسی رب دیگری نیست هر کسی در علم و عمل موفق تر بود خدمتگزاری اش نسبت به جامعه و امت اسلامی بیشتر است. مضمون یکی از آیات سوره مبارکه آل عمران این است که (ما كان ليشتر أن يؤتية الله الكتاب والحكم والنبوّة ثم يقول للناس كونوا عباداً لى من دون الله و لكن كونوا ربّانيين بما كنتم تعلمون الكتاب و بما كنتم تدرسون) فرمود هیچ کسی از وحی الهی، از کتاب الهی، از حکمت الهی بهره نبرده که مجاز باشد مردم را به خود دعوت کند. مردم را به خود دعوت کردن، به فکر خود دعوت کردن این همان رژیم ارباب و رعیتی فکری و فرهنگی است هیچ کس مجاز نیست که ثم يقول للناس كونوا عباداً لى من دون الله اگر استادی به این فکر باشد که شاگرد را به فکر خودش دعوت کند این یک رژیم ارباب و رعیتی کاذب و فاسد است اما اگر با شاگردش در این فضا فکر کنند که هر دو تابع برهان اند منتها استاد یک راهی را ارائه می کند که شاگرد بررسی بیشتری کند که آیا درست ادراک کرده است یا نه، این یک راه معتدلی است.

* عالم ربّانی یعنی شدیدالربط بالرب و شدید الترتیب به جامعه انسانی بودن

عالم ربّانی بودن به این معناست که شدیدالربط بالرب است از یک سو، شدید الربط و شدید الترتیب است به جامعه انسانی از سوی دیگر، این دو صفت اگر در کسی جمع شد آن هم جمع سالم نه جمع مکسر این می شود عالم ربّانی. و لكن كونوا ربّانيين بما كنتم تعلمون الكتاب و بما كنتم تدرسون. آنجا که نشئه علم است علم صائب تحصیل کنیم آنجا که نشئه تدریس است تدریس صالح ارائه کنیم، درس صالح ارائه کنیم.

* شرائط تدریس صالح

برای درس صالح، مطالعه دقیق لازم است یک استاد ماهر وقتی کامیاب و موفق تر است که چند مطالعه کند: اول مطالعه که خود کتاب را بفهمد، دوم مطالعه که تبیین کند که اگر محتاج به مقدمه بود آن را به خوبی ارزیابی کند و اگر مقدمات تدریس و تألیف و امثال ذلک را فراهم کرده است و در ذهن شریفش این را آبیاری و آیدیده کرده بعد بیان کند تا مطلب برای خودش حل نشده است آن را بازگو نکند این برکت علم در آن است که عالم، محققانه علم را ارزیابی کند و منتقل کند،

* هیچ استادی شاگرد را به خود دعوت نکند

رژیم ارباب و رعیتی در استادی و تدریسی ممنوع است؛ یعنی هیچ استادی شاگرد را به خود دعوت نکند خود و شاگرد

